

Η αρχόντισσα που έγινε Αγία (δείτε φωτογραφίες από την λιτάνευση του Ιερού σκηνώματος)

/ [Ορθοδοξία· Διεθνές Πρακτορείο Εκκλησιαστικών Ειδήσεων](#)

(Οι φωτογραφίες και το βίντεο είναι από το αρχείο μας για την ημέρα που τιμάται η Αγία και από την λιτάνευση του Ιερού Σκηνώματός της)

Η μελέτη του βίου της Κυράς των Αθηνών, της Αγίας Φιλοθέης, μας καταδεικνύει περίτρανα τι μπορεί να κάνει μια γυναίκα για να στηρίξει μια ολόκληρη πολιτεία.

Ο καημός της ήταν η ανάδειξη και καλλιέργεια της παιδείας. Έθεσε πρώτη τη βάση της παιδείας, αψηφώντας κάθε πρόληψη και κίνδυνο. Αφιερώθηκε σε κάθε ανάγκη της δύσκολης εποχής που έζησε και κατάφερε να πρωτοστατήσει και να πρωτοτυπήσει με το έργο της σε πείσμα όλων. Περιέθαλψε τις κακοποιημένες γυναίκες και άνοιξε στην Τουρκοκρατούμενη Ελλάδα το πρώτο Σχολείο Θηλέων. Πρώτος διδάσκαλος αυτής ήταν ο Μοναχός Γέρων Παΐσιος.

Η Αγία Φιλοθέη, γεννήθηκε το 1522, καταγόμενη από την αθηναϊκή αρχοντική οικογένεια των Μπενιζέλων. Το κοσμικό της όνομα ήταν Ρηγούλα ή Ρεβούλα (Παρασκευούλα) Μπενιζέλου. Ήταν κόρη του Αγγέλου Μπενιζέλου και της Σηρίγης Παλαιολογίνας. Καθώς η Ρηγούλα μεγάλωνε, διακρινόταν για το ήθος και την ευφυΐα της. Έλαβε μόρφωση εξαιρετική, κάτι σπάνιο για κορίτσια της εποχής της. Το πατρικό σπίτι της Ρεβούλας βρισκόταν εκεί που σήμερα υψώνεται το μέγαρο αρχιεπισκοπής Αθηνών, γι' αυτό άλλωστε, η οδός αυτή ονομάζεται οδός Αγίας Φιλοθέης.

Σε ηλικία 14 ετών οι γονείς της αποφάσισαν να την παντρέψουν με τον κατά πολύ μεγαλύτερό της Ανδρέα Χειλά, ο οποίος ανήκε σε αρχοντική οικογένεια της Αθήνας. Ο γάμος της διήρκεσε τρία χρόνια, καθώς έμεινε χήρα. Στα 17 της χρόνια

ήταν όμορφη, πολύ πλούσια, καταγόμενη από δύο αρχοντικές και σημαντικές οικογένειες, μορφωμένη και ελεύθερη. Αυτό την έκανε περιζήτητη νύφη, όμως εκείνη δήλωνε ότι επιθυμεί να ακολουθήσει ασκητική ζωή. **Επιδόθηκε σε φιλανθρωπικό και κοινωνικό έργο κατά τη διάρκεια της Τουρκοκρατίας του 16ου** αιώνα και δέκα χρόνια μετά το θάνατο των γονιών της εκάρη μοναχή με το όνομα Φιλοθέη.

Η μοναχή Φιλοθέη ανακαίνισε το ναΐσκο του Αγίου Ανδρέα, ο οποίος βρισκόταν στον περίβολο του πατρικού της αρχοντικού, μετατρέποντάς τον σε κοινόβιο. Στο κοινόβιο αυτό εισήλθε πρώτη ως Ηγουμένη μαζί με άλλες μοναχές, κόρες επιφανών οικογενειών της Αθήνας. Το πηγάδι της μονής σώζεται μέχρι σήμερα στο χώρο (δώμα) της Αρχιεπισκοπής Αθηνών. Κάτω από το κτίριο της Αρχιεπισκοπής βρίσκονται κρύπτες από την εποχή που έζησε η Αγία.

Στη φιλανθρωπική και κοινωνική δράση της αφιέρωσε την πατρική και προσωπική της περιουσία. Ιδρύει σχολεία, βιοτεχνικά και χειροτεχνικά εργαστήρια, νοσοκομεία, ξενοδοχεία, ορφανοτροφεία, κ.α. Το συγκρότημα αυτό ονομάζεται «Παρθενώνας» και εκεί βρίσκουν καταφύγιο και περίθαλψη (υλική και πνευματική) αδιακρίτως Έλληνες και Τούρκοι. Προσφέρει μεγάλα ποσά για την απελευθέρωση των αιχμαλώτων, ενώ ιδιαιτέρως φροντίζει για τη φυγάδευση των γυναικών στα νησιά, προκαλώντας όλεθρο στα χαρέμια των Τούρκων.

Παράλληλα, **ιδρύει παραρτήματα στο Χαλάνδρι, τα Πατήσια, το Ψυχικό, την Καλογρέζα.** Στην περιοχή του Ψυχικού άνοιξε ένα πηγάδι για να ξεκουράζονται οι κατάκοποι αγρότες που δούλευαν ώρες κάτω από το ζεστό ήλιο, διότι το νερό ήταν λιγοστό στην αττική γη. Λέγεται ότι από το ψυχικό αυτό της μοναχής Φιλοθέης πήρε η περιοχή το όνομά της. Και η περιοχή της Καλογρέζας οφείλει το όνομά της από τη μονή που εκεί ίδρυσε η Φιλοθέη, τη μονή της Καλογραίας, όπως την αποκαλούσαν οι Αθηναίοι (και από παραφθορά της λέξης, μονή της Καλογρέζας, σύμφωνα με άλλη ετυμολογία, «καλογρέζα» σημαίνει «μοναχή» στην αρβανίτικη διάλεκτο). Η δραστηριότητά της έφτασε μέχρι την Ασία, την Κρήτη, την Άνδρο και την Αίγινα.

Η δραστηριότητα αυτή της Αγίας προκάλεσε την οργή των Τούρκων, οι οποίοι με τη συνεργασία Αθηναίων μεγαλοβιοκτημόνων, οι οποίοι έβλεπαν να διαταράσσονται οι σχέσεις τους με τους Τούρκους, εξαιτίας της δράσης της Μοναχής Φιλοθέης και ως εκ τούτου θίγονταν τα συμφέροντά τους, συνέλαβαν την Αγία, την φυλάκισαν, λεηλάτησαν τα μοναστήρια και ιδρύματά της και βασάνισαν την ίδια. Αφέθηκε ελεύθερη μετά την επέμβαση των τοπικών δημογερόντων.

Η Μοναχή Φιλοθέη μετέφερε τη Μονή της στο μέχρι τότε μετόχι του Αγίου Ανδρέα (το Καθολικό της Μονής σώζεται μέχρι σήμερα, αποτελεί ενοριακό

ναό και βρίσκεται στην οδό Λευκωσίας στην Πλατεία Αμερικής) και συνεχίζει ακούραστη το έργο της. Όμως τη νύχτα της 2ας προς 3ης Οκτωβρίου 1588, κατά τη διάρκεια ιερής ολονυχτίας που επιτελούσαν οι μοναχές προς τιμή του Αγίου Διονυσίου του Αρεοπαγίτου, πολιούχου Αγίου της Αθήνας, στο εκκλησάκι του Αγίου Ανδρέα, οι Τούρκοι εφορμούν εκ νέου, συλλαμβάνουν τη Μοναχή Φιλοθέη και έπειτα από βασανιστήρια την εγκαταλείπουν ημιθανή έξω από τη μονή της.

Έξω από το ναό, στα δεξιά της εισόδου του, σώζεται η κολώνα, όπου η Φιλοθέη δέθηκε και μαστιγώθηκε. Οι μοναχές την μετέφεραν στην κρύπτη της στην Καλογρέζα. Εκεί η Φιλοθέη **υποκύπτει στα τραύματά της στις 19 Φεβρουαρίου 1589.** Ενταφιάστηκε στο δεξιό μέρος του ιερού βήματος του Αγίου Ανδρέα. Αξίζει να σημειωθεί ότι η ενθρονισμένη στο χώρο των Αγίων αγιοποιήθηκε δέκα χρόνια μετά το θάνατό της. Αιώνες αργότερα το σκήνωμα της μεταφέρθηκε στην Ιερά Μητρόπολη Αθηνών, όπου φυλάσσεται σε ασημένια λάρνακα μέχρι σήμερα. Τμήμα του ιερού λειψάνου και το μικρό δάκτυλο της Αγίας βρίσκονται σήμερα στην Ιερά Μονή Βρυούλων, πλησίον του Ιερού Ναού Αγίου Ανδρέα.

Η οικία της Αγίας Φιλοθέης, παλαιό αρχοντικό της οικογένειας Μπενιζέλου στη συμβολή των οδών Παλαιολόγου Μπενιζέλου & Αδριανού, είναι το παλαιότερο οίκημα της χριστιανικής Αθήνας. Στον εν λόγω χώρο έχουν βρεθεί ελαιοτριβείο και τμήμα υστερορωμαϊκού τείχους, καθώς και πολλά αξιόλογα αντικείμενα στον περιβάλλοντα χώρο και γίνεται προσπάθεια ανάδειξής τους. Φωτίστηκαν με τη χάρη της άνθρωποι, που συνεισέφεραν με μεγάλα ποσά για την ανάπλαση και αποκατάσταση της οικίας της. Το Αρχοντικό αναδεικνύεται ως ένα από τα αξιολογότερα μνημεία της Αθήνας και αποτελεί «Μουσείο του εαυτού του». Απουσιάζει μόνο η μουσειακή μελέτη και η επιλογή των εκθεμάτων. Ο χαρακτήρας του οικήματος ακολουθεί την αρχιτεκτονική των χρόνων επί Τουρκοκρατίας. Σε σύντομο χρονικό διάστημα θα έχει ολοκληρωθεί η ανοικοδόμηση του χώρου, που θα λειτουργεί ως επισκέψιμο μουσείο, με εκθέματα της Αγίας Φιλοθέης και της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Αθηνών.

Η Αγία αποτελεί παράδειγμα προς μίμηση για τη σύγχρονη γυναίκα, που διάγει βίο γεμάτο πειρασμούς και αξιολογική σύγχυση. Καθίσταται θεμελιωτής της οικογένειας. Η καλλιέργεια των κριτηρίων και η ιεράρχηση των προτεραιοτήτων, με πρώτη την ενότητα στην οικογένεια, ήταν στα οράματα και τις προοπτικές της Αγίας. **Τα λόγια της δίνουν φως και προβάλλουν τη γνησιότητα και την αλήθεια: «Χωρίς θυσία, χωρίς κατακαιομένη καρδιά τίποτα δεν είναι δυνατόν».** Η Αγία εμπνέει στο εσύ. Είναι η δύναμη της Αλήθειας. Είναι αυτή που μετέτρεψε το φόβο σε αγάπη, το Νόμο σε χάρη. Έκανε υπέρβαση του φύλου. Όπως υπέρβαση κάνει η εκκλησία μας, αίροντας τις ανισότητες. Έτσι η πίστη αποκτά όνομα. Λέγεται τόλμη, απλότητα, αληθινή κοινωνία. Αποδέχεται τη ζωή των άλλων, αλλάζει η ίδια, καθιστώντας τον εαυτό

της ως μια απύσχα παρουσία, μια προβολή ενός μέλους της Βασιλείας του Θεού. Σιγά και ταπεινά το αίμα της Αγίας κατέστη η μαρτυρία της αλήθειας, της αγάπης και της προσφοράς που φέρνει τη ζωή σε όλον τον κόσμο.

Επιλογή υλικού briefingnews

Φωτογραφικό υλικό για το orthodoxia news agency

Πληροφορίες για τον βίο της Αγίας απο Ενωμένη Ρωμιοσύνη

Επιμέλεια συντακτική ομάδα orthodoxia news agency

Πηγή: www.orthodoxianewsagency.gr